

Prima instanță: Judecătoria Criuleni, sediul Central (jud.S.Caraman)
Instanța de apel:Curtea de Apel Chișinău (jud:I.Secrieru,M.Anton, V.Cotorobai)

ÎNCHEIERE

15 august 2024

mun. Chișinău

Curtea Supremă de Justiție

Completul de judecată, în componența:

Președinte, judecător
judecători

Stela Procopciuc
Ion Malanciuc
Mariana Ursachi

examinând admisibilitatea recursului depus de Efros Maria,
în cauza civilă, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Efros Maria împotriva lui Efros Alexandru, intervenient accesoriu organul specializat în protecția drepturilor cu privire la desfacerea căsătoriei, stabilirea domiciliului copilului minor și încasarea pensiei de întreținere a copilului minor
împotriva deciziei din 23 noiembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a respins apelul depus de Efros Maria și s-a menținut hotărârea Judecătoria Criuleni, sediul Central din 22 februarie 2023,

c o n s t a t ă :

La 26 octombrie 2022 Efros Maria s-a adresat cu cerere de chemare în judecată împotriva lui Efros Alexandru, solicitând desfacerea căsătoriei, stabilirea domiciliului copilului minor XXXXX, după desfacerea căsătoriei cu ea, precum și încasarea de la pârât a pensiei de întreținere în mărime de $\frac{1}{4}$ din salariu și/sau alte venituri lunar de la data înaintării acțiunii în judecată până la atingerea majoratului copilului minor.

În motivarea acțiunii a indicat, că la data de 4 februarie 1999 a încheiat căsătoria cu pârâtul Efros Alexandru. Din această căsătorie s-au născut copiii comuni: XXXXX,, XXXXX, și XXXXX,. Deși cu pârâtul locuiesc pe aceeași adresă, aceștia nu mai duc o viață comună și nu duc o gospodărie comună.

Mai mult ca atât a menționat, că menținerea familiei ar putea fi atât în detrimentul soților cât și a copiilor, întrucât certurile zilnice nu se rezumau doar la altercații verbale, insulte și manifestarea lipsei de respect unul față de altul, inclusiv față de copiii.

A susținut reclamanta, că pe parcursul căsniciei Efros Alexandru nu și-a îndeplinit obligațiile față de copilul minor, sprijin moral sau material nu a acordat.

Acesta a manifestat indiferență față de copil, nu s-a implicat în activitatea acestuia și nu a contribuit la întreținerea și educația lui.

A solicitat reclamanta desfacerea căsătoriei, stabilirea domiciliului copilului minor Efros Alexandrina după desfacerea căsătoriei cu ea, precum și încasarea de la pârât a pensiei de întreținere în mărime de $\frac{1}{4}$ din salariu și/sau alte venituri lunar de la data înaintării acțiunii în judecată până la atingerea majoratului copilului minor.

Prin hotărârea din 22 februarie 2023 a Judecătorei Criuleni, sediul Central acțiunea a fost admisă parțial. S-a desfăcut căsătoria încheiată între Efros Alexandru și Efros Maria. S-a stabilit locul de trai al copilului minor XXXXX,, cu reclamanta Efros Maria. S-a încasat de la Efros Alexandru în beneficiul Mariei Efros pensie pentru întreținerea copilului minor XXXXX,, în mărime de 1321,70 lei lunar, începând cu 26.10.2022, până la atingerea vârstei majoratului de către copil. În rest, pretenția s-a respins ca fiind neîntemeiată. S-a încasat de la Efros Alexandru în beneficiul statului, suma de 475,81 lei, cu titlu de taxă de stat, de a cărei achitare reclamanta a fost scutită la depunerea cererii de chemare în judecată pentru pretenția privind încasarea pensiei de întreținere.

Nefiind de acord cu soluția instanței de fond, la 21 martie 2023 reclamanta Efros Maria, a contestat cu apel hotărârea primei instanțe, solicitând casarea acesteia, în partea în care a fost respinse pretențiile de încasarea a pensiei alimentare în mărime de $\frac{1}{4}$ din salariu și tot felul de venituri ale pârâtului și pronunțarea unei noi hotărâri de admitere integrală a acțiunii în sensul formulat.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 23 noiembrie 2023 s-a respins apelul declarat de Efros Maria și s-a menținut hotărârea Judecătorei Criuleni, sediul Central din 22 februarie 2023.

Pentru a decide astfel, instanța de apel a invocat că, potrivit art. 9 al Convenției internaționale din 20.11.1989 cu privire la drepturile copilului, Statele părți vor veghea ca nici un copil să nu fie separat de părinții săi împotriva voinței lor, cu excepția situației în care autoritățile competente decid, sub rezerva revizuirii judiciare și în conformitate cu legile și procedurile aplicabile, că această separare este necesară, în interesul superior al copilului. O decizie în acest sens poate să fie necesară în anumite cazuri particulare, de exemplu atunci când părinții maltratează sau neglijează copiii sau când părinții trăiesc separat și când urmează să se ia o hotărâre cu privire la locul de reședință al copilului.

Totodată, conform art. 74 Codul familiei (1) Părinții sânt obligați să-și întrețină copiii minori și copiii majori inapți de muncă care necesită sprijin material. (2) Modul de plată a pensiei de întreținere se determină în baza unui contract încheiat între părinți sau între părinți și copilul major inapt de muncă. (3) Dacă lipsește un atare contract și părinții nu participă la întreținerea copiilor, pensia de întreținere se încasează pe cale judecătorească, la cererea unuia dintre părinți, a tutorelui copilului sau a autorității tutelare teritoriale.

Potrivit art. 75 Cod familiei, pensia pentru întreținerea copilului minor se încasează din salariul și/sau alte venituri ale părinților mărime de $\frac{1}{4}$ - pentru un copil, $\frac{1}{3}$ - pentru 2 copii și $\frac{1}{2}$ pentru 3 și mai mulți copii. Totodată, conform prevederilor art. 76 Codul familiei: (1) În cazurile când părintele care datorează întreținere copilului său are un salariu și/sau alte venituri neregulate sau fluctuabile ori primește salariu și/sau alte venituri, total sau parțial, în natură, ori nu are un salariu și/sau alte venituri, precum și în alte cazuri când, din anumite motive, încasarea pensiei de întreținere, sub forma unei cote din salariu și/sau alte venituri, este imposibilă, dificilă sau lezează substanțial interesele uneia dintre părți, instanța judecătorească poate să stabilească cuantumul pensiei de întreținere într-o sumă bănească fixă plătită lunar sau, concomitent, într-o sumă bănească fixă și sub forma unei cote din salariu și/sau alte venituri conform art. 75 Codul familiei. (2) Cuantumul sumei bănești fixe încasate în conformitate cu alin. (1) se determină de instanța judecătorească, ținându-se cont de starea materială și familială a părților, de alte circumstanțe importante și păstrându-se, dacă este posibil, nivelul anterior

de asigurare materială a copilului. De asemenea, la stabilirea cuantumului pensiei de întreținere pentru copilul minor, instanțele judecătorești vor ține cont și de dispozițiile art. 58 alin. (1) și art. 74 alin. (1) Codul familiei, care expres prevăd că părinții au drepturi și obligații egale față de copii, indiferent de faptul dacă copiii sânt născuți în căsătorie sau în afara ei, dacă locuiesc împreună cu părinții sau separat.

În conformitate cu prevederile art. 18 alin. (1) din Legea privind drepturile copilului nr. 338 din 15 decembrie 1994, conform cărora ambii părinți, în egală măsură, sau persoanele subrogatorii legale, poartă răspunderea principală pentru dezvoltarea fizică, intelectuală, spirituală și socială a copilului, ținând cont în primul rând de interesele acestuia.

De asemenea, potrivit art. 18 alin. (1) al Convenției internaționale din 20 noiembrie 1989 cu privire la drepturile copilului, în vigoare pentru Republica Moldova din 25 februarie 1993, statele părți vor depune eforturi pentru asigurarea recunoașterii principiului potrivit căruia ambii părinți au o răspundere comună pentru creșterea și dezvoltarea copilului. Răspunderea pentru creșterea copilului și asigurarea dezvoltării sale le revine în primul rând părinților sau, după caz, reprezentanților săi legali. Aceștia trebuie să se conducă înainte de orice după interesul superior al copilului.

Situații de acest gen sunt reglementate și prin art. 27 alin. (2) din Convenție, potrivit căruia părinților și oricăror altor persoane, care au în grijă un copil le revine, în primul rând, responsabilitatea de a asigura, în limita posibilităților și a mijloacelor lor financiare, condițiile de viață necesare dezvoltării copilului.

Instanța de apel a menționat că ambii părinți au datoria egală de a participa la întreținerea copilului minor, indiferent, dacă locuiesc împreună sau separat, iar art. 76 alin. (2) Codul familiei obligă părinții, după separare, să asigure copilului un nivel de trai apropiat celui existent până la separare.

La fel, instanța de apel a indicat, că la încasarea pensiei de întreținere pentru copilul minor se va lua în considerare, ca circumstanță stabilită, informația prezentată de Biroul Național de Statistică despre valoarea minimului de existență pentru un copil și nu informația despre salariul mediu lunar al unui lucrător sau informația cu privire la mărimea minimului de existență, deoarece pensia se încasează pentru întreținerea copilului minor.

Instanța de apel a notat că la capitoul respectiv actele pricinii denotă corectitudinea și legalitatea soluției date de prima instanță, privind admiterea cerinței cu privire la încasarea pensiei alimentare în mărime fixă de 1321,70 lei lunar începând cu data depunerii acțiunii și până la atingerea majoratului copilului minor.

În acest sens, art. 76 alin. (1) din Codul familiei, prevede că în cazurile când părintele care datorează întreținere copilului său are un salariu și/sau alte venituri neregulate sau fluctuabile ori primește salariu și/sau alte venituri, total sau parțial, în natură, ori nu are un salariu și/sau alte venituri, precum și în alte cazuri când, din anumite motive, încasarea pensiei de întreținere, sub forma unei cote din salariu și/sau alte venituri, este imposibilă, dificilă sau lezează substanțial interesele uneia dintre părți, instanța judecătorească poate să stabilească cuantumul pensiei de întreținere într-o sumă bănească fixă plătită lunar sau, concomitent, într-o sumă bănească fixă și sub forma unei cote din salariu și/sau alte venituri conform art. 75 Codul familiei.

La capitolul respectiv, după cum a fost indicat anterior, la stabilirea cuantumului pensiei de întreținere pentru copilul minor instanțele judecătorești vor tine cont de dispozițiile art. 58 alin. (1) și art. 74 alin. (1) Codul familiei, care expres prevăd că părinții au drepturi și obligații egale față de copii, indiferent de faptul dacă copiii sânt născuți în căsătorie sau în afara ei, dacă locuiesc împreună cu părinții sau separat cât și de informația prezentată de Biroul Național de Statistică despre valoarea minimului de existență pentru un copil și nu informația despre salariul mediu lunar al unui lucrător sau informația cu privire la mărimea minimului de existență, deoarece pensia se încasează pentru întreținerea copilului minor.

Astfel reglementările numite arată, că ambii părinți au datoria egală de a participa la întreținerea copilului minor, indiferent, dacă locuiesc împreună sau separat, iar art. 76 alin. (2) Codul familiei obligă părinții, după separare, să asigure copilului un nivel de trai apropiat celui existent până la separare.

În acest context, instanța de apel a invocat că prima instanță corect a aplicat prevederile legale expuse la art. art. 58 alin. (1) și alin. (2), art. 74 alin. (1-3), art.76 alin. (1) și alin. (2), art.82 alin. (1) și alin. (2) lit. c) și art.84 din Codul familiei.

Prin urmare, instanța de apel a relatat că instanța de fond în temei legal a considerat oportun stabilirea obligației de plată a pensiei de întreținere pentru copilul minor lunar în sumă bănească fixă, la caz fiind întrunite dispozițiile art. 76 alin. (1) și alin. (2) Codul familiei de încasare a pensiei alimentare în sumă bănească fixă, or, materialele cauzei denotă cu certitudine faptul, că intimatul Efros Alexandru nu este angajat în câmpul muncii și nu dispune de venituri stabile.

Instanța de apel nu a admis motivul invocat de partea apelantă, precum că intimatul Efros Alexandru are venituri regulate, deoarece activează neoficial, or în acest sens nu a fost prezentată nici o probă, or, în conformitate cu art. 118 alin. (1) și alin. (3) Cod de procedură civilă, fiecare parte trebuie să dovedească circumstanțele pe care le invocă drept temei al pretențiilor și obiecțiilor sale dacă legea nu dispune altfel.

La 27 aprilie 2024, prin intermediul oficiului poștal Maria Efros a depus recurs împotriva deciziei din 23 noiembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău, solicitând casarea deciziei instanței de apel și parțial a hotărârii primei instanțe, cu emiterea unei noi hotărâri de admitere integrală a acțiunii.

În motivarea recursului a invocat motivele de drept și de fapt invocate pe parcursul examinării cauzei în instanța de apel, suplimentar invocându-se prevederile art.432 alin.(1), lit.b) din Codul de procedură civilă.

A menționat Maria Efros că instanța de apel a ignorat prevederile art.6 CEDO, art.1 protocol 1 CEDO, Legea privind drepturile copilului nr.338 din 15 decembrie 1994, art.9 al Convenției internaționale din 20.11.1989 cu privire la drepturile copilului.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Din materialele dosarului rezultă că copia deciziei motivate din 23 noiembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău a fost expediată recurentei Efros Maria la 18 martie 2024 (f.d.74). Prin urmare, recursul depus la data de 27 aprilie 2024 este în termen.

La 28 mai 2024, în adresa intimatului Efros Alexandru și intervenientului accesoriu Direcția pentru protecția drepturilor copilului Criuleni a fost expediată copia recursului declarat de Efros Maria, cu înștiințarea despre necesitatea

depunerii referinței, fapt ce se confirmă prin scrisoarea de însoțire anexată la materialele dosarului (f. d. 90).

Până la data stabilită pentru examinarea admisibilității recursului, intimatul și intervenientul accesoriu nu și-a valorificat acest drept procedural și nu au depus referință.

În conformitate cu art. 440 alin. (1) și (2) din Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia dintre temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători, printr-o încheiere irevocabilă adoptată în lipsa părților, declară recursul inadmisibil.

Încheierea privind inadmisibilitatea recursului, care conține sumar faptele cauzei, motivele și temeiul inadmisibilității, se publică pe pagina web oficială a Curții Supreme de Justiție și se expediază părților.

Examinând admisibilitatea recursului, fără prezența participanților la proces, în acord cu procedura specificată la art. 440 din Codul de procedură civilă, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Efros Maria, este inadmisibil, pentru motivele ce succed.

Încheierea privind inadmisibilitatea recursului, care conține sumar faptele cauzei, motivele și temeiul inadmisibilității, se publică pe pagina web oficială a Curții Supreme de Justiție și se expediază părților.

Temeiurile de declarare a recursului sunt prevăzute la art. 432 alin. (1) și (2) din Codul de procedură civilă.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție notează că procedura admisibilității constă în verificarea faptului dacă motivele invocate în recurs se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 din Codul de procedură civilă (în redacția Legii nr. 246 din 31 iulie 2023, în vigoare de la 01 septembrie 2023).

În conformitate cu prevederile art. 432 alin. (1) și (2) din Codul de procedură civilă, recursul este admis dacă:

a) interpretarea legii din hotărârea contestată este contrară jurisprudenței uniforme a Curții Supreme de Justiție;

b) prin admiterea recursului, se schimbă sau se consolidează jurisprudența Curții Supreme de Justiție;

c) a fost admis neîntemeiat un apel introdus tardiv sau a fost respins ca fiind tardiv un apel depus în termen;

d) hotărârea sau decizia vizează drepturile persoanei care nu a fost atrasă în proces;

e) hotărârea sau decizia este arbitrară ori se bazează în mod determinant pe aprecierea vădit nerezonabilă a probelor;

f) instanța nu a fost compusă potrivit legii sau hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

Temeiurile menționate la alin.(1) lit. d)–f) pot fi invocate în recurs doar dacă au fost invocate în apel sau dacă încălcarea a avut loc în instanța de apel.

Verificând motivele de casare, invocate în recurs de către Efros Maria, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție atestă că acestea nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (1) din Codul de procedură civilă, deoarece se referă la dezacordul recurentului cu soluția pronunțată de către instanța de apel și nu relevă existența temeiurilor de declarare a recursului ca fiind admisibil, respectiv, nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că recursurile exercitate conform Secțiunii a II-a au caracter devolutiv numai asupra problemelor

de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În conformitate cu art. 433 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (1).

Potrivit jurisprudenței CtEDO, recursul trebuie să fie efectiv, adică să fie capabil să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție menționează că recursul declarat de Efros Maria, conține obiecții de fapt și de drept, similare celor expuse anterior în cadrul examinării cauzei, care au fost analizate de către instanța de apel, fiind apreciate corespunzător. În consecință, nu există aparența unei încălcări a dreptului recurentului la soluționarea tuturor argumentelor cu privire la judecarea cauzei în apel, în modul în care este garantat de art. 6 § 1 al Convenției.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție notează faptul că dezvoltarea recursului trebuie să cuprindă o motivare corespunzătoare, în sensul arătării cu claritate a acelor critici, care sunt de natură a învedera netemeinicia hotărârii și care se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (1) din Codul de procedură civilă. Nu este suficientă simpla expunere a circumstanțelor faptice ale cauzei, fiind necesară motivarea recursului cu indicarea motivelor de netemeinicie pe care se bazează, precum și dezvoltarea lor. Motivarea recursului însemnând nu doar exprimarea nemulțumirii față de actul de dispoziție pronunțat în apel, ci expunerea tuturor motivelor pentru care, din punctul de vedere al părții, instanța a pronunțat o hotărâre neîntemeiată. Recursul nu se poate limita la o simplă indicare a textelor de lege, ci implică determinarea greșelilor imputate instanței de apel și o minimă argumentare a criticii în fapt și în drept, precum și indicarea probelor pe care se bazează aceste critici.

Drept urmare, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că argumentele invocate de către Efros Maria nu pot constitui temei de admisibilitate a recursului, și respectiv, nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

În astfel de circumstanțe, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție concluzionează de a aprecia recursul declarat de Efros Maria, ca fiind inadmisibil.

Conform celor expuse, în temeiul art. 431 alin. (1) și (2), art. 433 alin. (1) lit. a), 440 alin. (1) și (2) din Codul de procedură civilă, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Se consideră inadmisibil recursul declarat de Efros Maria împotriva deciziei din 23 noiembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău.

Încheierea este irevocabilă.

Președinte, judecător

Stela Procopciuc

judecători

Ion Malanciuc

Mariana Ursachi